

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	55-25/289236
Otsuse kuupäev	01.04.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	MSCA OÜ vaidlustus Eesti Merekooli riigihankes „Ohutusosalased koolitused Eesti Merekooli õpilastele“ (viitenumber 289236) Aktsiaseltsi Tallink Grupp pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, MSCA OÜ, esindajad vandeadvokaat Merit Lind-Tsoganoff Hankija, Eesti Merekool, esindaja Jaan Atspol Kolmas isik, Aktsiaselts Tallink Grupp, esindaja Elise Nassar
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg-de 1 ja 8 alusel

- 1. Rahuldada MSCA OÜ vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Eesti Merekooli 03.03.2025 otsused Aktsiaseltsi Tallink Grupp pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise kohta.**
- 2. Mõista Eesti Merekoolilt MSCA OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 2025 eurot käibemaksuta ja riigilõiv summas 640 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 05.02.2025 avaldas Eesti Merekool (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud

hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Ohutusosalased koolitused Eesti Merekooli õpilastele“ (viitenumber 289236) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh Hanke dokumentide lisa 3 tehniline kirjeldus (edaspidi TK).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 25.02.2025. a, esitasid pakkumuse MSCA OÜ ja Aktsiaselts Tallink Grupp.

2. Hankija tunnistas 03.03.2025 otsustega vastavaks ja edukaks Aktsiaseltsi Tallink Grupp pakkumuse.

3. 06.03.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) MSCA OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Aktsiaseltsi Tallink Grupp (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 13.03.2025 kirjaga nr 12.2-10/55 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 18.03.2025 ja neile vastamiseks 21.03.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ning menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **MSCA OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus on õigusvastane ja tuleb kehtetuks tunnistada, sest pakkumus ei vasta TK-le. Kuna pakkumus ei vasta TK-le, ei oleks Hankija saanud Kolmanda isiku pakkumust hinnata ning edukaks tunnistada.

5.2. TK p-i 1 kohaselt olid tellitavateks koolitusteks:

- (i) “Ohutusosalane täiendusõppekursus STCW A-VI“;
- (ii) “Päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursus STCW A-VI/2-1, STCW B-1/14“;
- (iii) “Laiendatud programmi järgi tuletõrjealane täiendusõppekursus STCW A-VI/3“.

STCW tähistab Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (*International Maritime Organisation* ehk IMO) välja töötatud „Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelist konventsiooni“ (*International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers* 1978) (edaspidi STCW).

5.3. TK p-i 1 kohaselt peab päästevahendi ja valvepaadi vanema õppekursus hõlmama STCW osi A-VI/2 ja B-1/14. STCW osa B-1/14 omakorda nõuab koolitust muu hulgas ka spetsiifilist laadi päästepaadi – nn vabalangemisega päästepaadi (*free-fall lifeboat*) – kasutamiseks. Muu hulgas hõlmab STCW osa B-1/14 ka seda, et koolitavad peaksid osalema vähemalt ühel vabalangemisega päästepaadi vettelaskmisel.

Vastavalt TK p-ile 2 peab pakkuja viima õppekursused läbi Tallinnas oma ruumides, kasutades enda tehnilisi vahendeid. RHAD-i kohaselt peavad pakkujal endal seega olema Tallinnas tehnilised vahendid õppekursuste läbiviimiseks, sealhulgas ka STCW osa B-1/14 kohase koolituse läbiviimiseks vajalik vabalangemisega päästepaat.

Vaidlustajale teadaolevalt ei ole Kolmandal isikul sellist spetsiifilist tüüpi päästepaati STCW B1/14 kohase koolituse läbiviimiseks, mistõttu ei vasta pakkumus TK nõuetele.

5.4. Hankija vastavusotsusest ei nähtu ka, et Hankija oleks Kolmanda isiku pakkumuse vastavust sisuliselt kontrollinud - otsuses oleksid pidanud sisalduma põhjendused, miks otsustas

Hankija Kolmanda isiku pakkumuse vajaliku tehnilise vahendi puudumisest hoolimata vastavaks tunnistada.

5.5. Hankija nõudis pakkumuse maksumuse esitamist vastavalt RHAD-i lisaks olevale vormile IV *Pakkumuse maksumus*, paludes pakkujatel eraldi välja tuua ka pakutavate kursuste maksumused ühele osalejale (pakkumuste hindamiseks liitis Hankija kokku kõikide kursuste maksumused ühele osalejale). Pakkumuse maksumuse vormi real nr 5 pidid pakkujad esitama päästevahendite vanema kursuse maksumuse ühele osalejale ning real 5 on samuti viide STCW osadele A-VI/2 ja B-1/14. Hanke dokumendi p-i 5.2.2 kohaselt pidi pakkujat esitatud hinnapakumuse sisaldama kõiki kursuseid ja kõiki Riigihanke eesmärgi saavutamiseks vajalikke kulusi. Järelikult pidid pakkujad selle kursuse maksumuse pakkumisel arvestama vajadust kasutada STCW osa B-1/14 kohase koolituse läbiviimiseks vabalangemisega päästepaati. Arvestades, et Kolmandal isikul ei ole sellist spetsiifilist päästepaati, ei sisalda tema pakkumus tegelikult terviklikku ja STCW osi A-VI/2 ja B1/14 hõlmavat koolitust, mistõttu Kolmanda isiku ja Vaidlustaja pakkumused ei ole võrreldavad.

5.6. Kui Kolmas isik väidab, et ta kasutab koolituse läbiviimiseks mõne alltöövõtja tehnilisi vahendeid, siis kõige lähem koolituseks sobiv vabalangemisega päästepaat on Soomes ja Kolmanda isiku pakkumus pidanuks olema ca 300 eurot kallim.

5.7. 18.03.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.7.1. Kolmanda isiku vastusest nähtub, et tal vabalangemisega päästepaati ei ole ning vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolitust ei pakuta. Seega on vaidluse võtmeküsimuseks, kas RHAD-i kohaselt pidid pakkujad seda koolitust Hankijale pakkuma. Vaidlustaja on seisukohal, et pidid.

5.7.2. TK p-i 1 kohaselt peab „Päästevahendi ja valvepaadi vanema õppekursus“ hõlmama STCW osi A-VI/2 ja B-1/14, sh vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolitust.

STCW osa A-VI/2 tekst käsitleb päästevahendeid ja päästetegevust ning see STCW osa on koolituskursuse puhul täiesti asjakohane. STCW B-1/14 seevastu käsitleb spetsiifiliselt päästevahenditest ainult vabalangemisega päästepaati (p-i 1 alapunktides 1 ja 2).

STCW osa B-1/14 ülejäänud osades (sh meeskonnaliikmeid puudutavas osas, millele osundab Hankija oma vastuses) käsitletakse üldiselt laeva konstruktsioonide, luukide, hooldusprotseduuride, seadmete, regulatsioonide ja muu taolise tundmaõppimisest, kuid päästevahendeid B-1/14 ülejäänud osas ei käsitleta. Kui Hankija viitab TK-s „Päästevahendi ja valvepaadi vanema õppekursuse“ puhul STCW osale A-VI/2, siis STCW osa B-1/14 meeskonnaliikmeid puudutav osa ei ole hangitava kursuse pealkirja ja kursuse läbimisel väljastatavat tunnistust arvestades asjakohane. „Päästevahendi ja valvepaadi vanema õppekursuse“ ja väljastatava tunnistuse („Päästevahendite ja valvepaadi vanema tunnistus“ ehk „*Certificate of Proficiency In Survival Craft And Rescue Boats*“) kontekstis on asjakohane üksnes B-1/14 p 1 – see on ainuke koht osas B-1/14, kus üldse päästevahendeid käsitletakse. Päästevahendi ja valvepaadi vanema õppekursuse hankimisel on loogiline, et viidatakse STCW B-1/14 sellele osale, milles käsitletakse mõnd päästevahendit (B-1/14 p-i 1 alapunktides 1 ja 2 käsitletud vabalangemisega päästepaat ning selliste päästepaatide meeskonnaliikmeteks määratud meremeeste koolitamine).

5.7.3. Kuigi Hankija väidab, et viide STCW osale B-1/14 tähendab viidet selle meeskonnaliikmeid puudutavale osale, siis ei ole usutav, et „Päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursuse“ hankimisel pidas Hankija vajalikuks viidata STCW osale B-1/14 selleks, et õppuritele selgitada, et meremehed peavad oma ülesannete nõukohaselt täitmiseks tutvuma laeva seadmete, toimingute ja töökorraga. Juhul kui meremees ei ole koheselt piisavalt tutvunud laevaga, et täita oma ülesandeid, peab sellest teavitama tema üle järelevalvet teostavale isikule.

5.7.4. Hangitavat koolitust ja väljastatavat tunnistust arvestades oli vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolitus (sh osalemine sellise päästepaadi vettelaskmisel) STCW osale B-1/14 tehtud viite kaudu Riigihanke eseme hulgas ning RHAD-i kohaselt pidid pakkujad seda koolitust ka pakkuma. Kui Hankija ei soovinud hankida vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolitust, poleks Hankijal olnud põhjust ega vajadust viidata lisaks STCW osale A-VI/2 veel ka osale B-1/14.

5.7.5. Ka Kolmanda isiku vastusest nähtub, et Kolmas isik on seisukohal, et viide STCW osale B-1/14 tähendab seda, et päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursus peaks hõlmama ka vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolitust. Kolmas isik väidab, et tema pakkumuse maksumuse vormile on eksikombel jäänud viide STCW osale B-1/14, kuid vabalangemisega päästepaadi teema leiab siiski käsitlust e-õppes ja auditoorses õppes.

Vaidlustaja hinnangul nähtub sellest, et Kolmas isik peab vajalikuks seda päästevahendit koolitusel käsitleda, kuid kuna ta ei saa pakkuda praktilist õpet (sest tal ei ole sellist päästepaati), siis tema pakkumus vabalangemisega päästepaadi koolitust tegelikult ei sisalda.

5.7.6. Hankija peab hoolitsema selle eest, et RHAD oleks pakkujatele selge. Käesoleval juhul ei ole esitatud pakkumused võrreldavad - üks pakkumus sisaldab vabalangemisega päästepaadi kasutamise koolituse maksumust ja teine mitte.

6. Hankija, **Eesti Merekool**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. TK p-i 1 kohaselt “Ohutusalane täiendusõppekursus STCW A-VI“, “Päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursus STCW A-VI/2-1, STCW B-1/14“ ja “Laiendatud programmi järgi tuletõrjealane täiendusõppekursus STCW A-VI/3“ viiakse läbi Eesti Merekooli õpilastele. STCW jaotis B-I/14 “Laevandusettevõtjate vastutust ning kaptenite ja meeskonnaliikmete soovituslikku vastutust käsitlevad juhised”, millel on alamjaotused: Laevandusettevõtted, puudutab juhiseid laevandusettevõtjatele, kus on ära märgitud, et juhul kui laev on varustatud vabalangemisega päästepaatiga, peavad laevandusettevõtjad läbi viima enne meremeeste laevale asumist vabalangemisega päästepaati meeskonnaliikme koolituse.

Kapteneid puudutavad juhiseid kaptenitele. Meeskonnaliikmeid puudutavad juhiseid meremeestele, mille kohaselt meremehed peavad oma ülesannete nõukohaselt täitmiseks tutvuma laeva seadmete, toimingute ja töökorraga. Juhul, kui meremees ei ole koheselt piisavalt tutvunud laevaga, et täita oma ülesandeid, peab sellest teavitama tema üle järelevalvet teostavale isikule.

6.2. Kuna Hankija hangib Riigihankega ohutusalaseid koolitusi oma õpilastele, siis STCW B-I/14 juhistest on rakendatavad vaid need juhised, mis on suunatud meeskonnaliikmetele. Teised juhised puudutavad juhiseid laevandusettevõtjatele ja kaptenitele, mis ei ole Riigihanke objektiks. Sellega seoses ei ole jaotise STCW B-I/14 alusel Hankijal kohustus koolitada õpilasi vabalangemisega päästepaatide meeskonnaliikmeteks, kuna see kohustus on pandud laevandusettevõtjatele.

7. Kolmas isik, **Aktsiaselts Tallink Grupp**, vaidleb esitatud vaidlustusele vastu.

7.1. Tellitavate koolituste nimekiri on toodud TK-s järgnevalt:

- päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursus STCW A-VI/2-1, STCW B-1/14;
- pakkuja viib õppekursused läbi Tallinnas oma ruumides kasutades enda tehnilisi vahendeid;
- õppekursused peavad vastama IMO mudelkursustele ning Eesti Vabariigi seadusandlusele;
- läbiviidavate õppekursuste kirjeldused ja vastavus IMO nõuetele.

Kolmas isik esitas pakkumuse vastavalt STCW koodeksi tabeli A-VI/2-1 nõuetele ja arvestades IMO mudelkursuste 1.23 soovitustega ning lisas väljavõtte Tegevusloale MES 000018(472) 6.

septembrist 2023, mille kohalt on Kolmandal isikul õigus korraldada laevapere liikmetele täienduskoolitust järgmise õppekava alusel: „Päästevahendite ja valvepaadi (v.a kiirvalvepaat) vanema ning päästeparve vanema koolitus” STCW sätte A-VI/2-1 kohaselt.

7.2. Ekslikult on jäänud pakkumuse maksumuse tabeli p-i nr 3 viide STCW B-1/14 osale, kuigi nn vabalangemisega päästepaadi (*free-fall lifeboat*) teema leiab käsitlust e-õppes ja auditoorses õppes. Kolmandal isikul vabalangemisega päästepaati ei ole.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

8.1. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et kuna puudub vaidlus selles, et Kolmandal isikul nn vabalangemisega päästepaati (*free-fall lifeboat*) ei ole ja ta vastavat praktilist koolitust läbi viia ei saa, siis taandub vaidlus vaid sellele, kas RHAD-is oli nõue sellise koolituse pakkumiseks pakkumuses või mitte. Jaatava vastuse korral (pidi pakkuma) on Kolmanda isiku pakkumus RHAD-ile mittevastav, Hankija otsus selle pakkumuse vastavaks tunnistamiseks tuleb tunnistada kehtetuks (RHS § 114 lg 2 esimene lause) ja vaidlustus tuleb rahuldada. Eitava vastuse korral (ei pidanud pakkuma) on Kolmanda isiku pakkumus RHAD-ile vastav (RHS § 114 lg 1), Hankija otsus õige ja vaidlustus tuleb jätta rahuldamata.

8.2. TK p 1 sätestab vaidlustusse puutuvast osas järgmise koolituse pakkumise kohustuse: *Päästevahendite ja valvepaadi vanema õppekursus STCW A-VI/2-1, STCW B-1/14*.

Puudub vaidlus, et STCW A-VI/2 käsitleb pääste- ja valvepaatide kasutamise koolitust ja STCW B-1/14 sisaldab suuniseid päästevahendite ja valvepaatide kasutamise koolituse kohta, sh vabalangemisega päästepaatide kasutamise kohta. Isegi kui STCW osa A on riikidele kohustuslik ja osa B soovituslik, siis RHAD-is puudub mis tahes välistus, täpsustus või vabatahtlikkus koolituse sisu osas STCW B-1/14-ga seoses, samuti ei ole ükski Riigihankes osalemisest huvitatud isik pöördunud enne pakkumuse esitamist Hankija poole vastavasisulisel selgitustaotlusega. Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Riigihankes osalemisest huvitatud isikud ei saanud TK-st aru saada selliselt, et mingit osa STCW B-1/14 sätestatust, nt vabalangemisega päästepaatide kasutamise koolitust, Hankijale pakutav koolitus hõlmama ei pea.

Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et kuna tingimus nõuab STCW osa B-1/14 hõlmavat koolitust, tähendab see, et koolitus peab hõlmama ka praktilist koolitust, so vabalangemisega päästepaatide kasutamise koolitust ja vastus p-is 1 püstitatud küsimusel on jaatav: TK nõue osale B-1/14 nõuab muu hulgas ka koolitust vabalangemisega päästepaadi (*free-fall lifeboat*) kasutamiseks.

8.3. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumus, milles ei sisaldu TK p-ile 1 vastavas mahus STCW B-1/14 koolitust (õppekursust), ei vasta TK p-ile 1 ja Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks tuleb tunnistada kehtetuks.

Juhul, kui Hankija tegelik tahe oli STCW B-1/14 juhistest rakenda vaid neid, mis on suunatud meeskonnaliikmetele, on Hankija koostanud RHAD-i, mis ei pruugi sellisena Hankija vajadustele vastata, kuid sellises olukorras on Riigihanke jätkamise üle otsustamine Hankija ainupädevuses.

9. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on vaidlustatud vaid põhjusel, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus on vale. Kuna vaidlustuskomisjon tunnistab kehtetuks Hankija otsuse tunnistada Kolmanda isiku pakkumus vastavaks, tuleb

tunnistada kehtetuks ka Hankija otsus, millega Kolmanda isiku pakkumus tunnistati edukaks.

10. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, tuleb Vaidlustajale välja mõista lepingulise esindaja kulud RHS § 198 lg-st 1 lähtuvalt.

Vaidlustaja on esitanud taotluse lepingulise esindaja kulude välja mõistmiseks summas 3915 eurot (käibemaksuta) 14,5 tunni õigusabiteenuse osutamise eest tunnihinnaga 270 eurot. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja kulud on ülepaisutatud (vaidlustus on tavapärasest lihtsam ja materjalide maht on äärmiselt väike), mistõttu vajalikud ja põhjendatud on õigusabikulud 7,5 tunni ulatuses summas 2025 eurot (käibemaksuta).

Lisaks tuleb Hankijalt välja mõista vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv summas 640 eurot.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk